UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Preceptorium diuine legis venerabilis fratris Joha[n]nis Nider de ordine predicatorum

Nider, Johannes

Nurnberge, 28.VII. 1496

Primu[m] de homicidio [e]t lesione peccata clamantia.

urn:nbn:de:hbz:466:1-31252

Visual Library

moꝛe ꝛ reuerẽtia ſunt ad eos.ↄtra illð
Ro.xiij. Pꝛĩcipes dei miniſter ẽ tibi
in bonũ. Si aũt male feceris time.nõ
eñ ſine cã poꝛtat gladiũ. Et poſt pau
ca. Subditi eſtote nõ ſolũ ꝓpᷓ irã ſed
etiã ꝓpter conſcientiã. idõ eñ ꝛ tributa
preſtat᷑. Quarto q̃ eis debita tributa
ſtipẽdia ꝛ ſteuras ſubtrahũt. tales ꝓ
tãto ſunt peioꝛes q̃ȝ fures ꝓ quãto in
plures quis peccat q̃s ꝑuat iſte q̃ ſub
trahit.ꝑſtantes etiã tributa talia nõ ꝑ
dunt. ſȝ tãto plus merent᷑ quãto rẽ cõ
munẽ.i.diuinaȝ pluſq̃ȝ ꝓpꝛiam curãt.
Ubi pȝ quoꝛũdã modica charitas q̃
inuiti ſunt ad talia. Quĩto q̃ eis rebel
lizant.imo potius deo. Vñ ea q̃ ↄtra
ꝑlatos fiunt deus ſibi fieri dicit. vt pȝ
Numeri.xiiij.vbi ppl᷑s dr̃ murmuraſ
ſe cõtra moyſen ꝛ aaron.ꝛ tñ deus ait
Vſq̃ȝquo detrahit mihi omnis popu
pulus iſte.quſq̃ȝ nõ credit mihi. Et ibi
dem Vſq̃ȝquo mł̃titudo hec peſſima
murmurat cõtra me. Sic ꝑmo Reg.
.viij. qñ Samuelẽ iudicẽ ppl᷑s peti
uit vt regẽ eis daret. domin᷒ ait. Nõ
te abiecerũt ſȝ me.ne regnẽ ſuper eos.

¶ Preceptum.v. Capitulum.I.

A Preceptum quintũ ẽ. Nõ occides De q̃ tria ꝑncipaliter ſunt vidẽda. ¶ Pꝛimo de homicidio i ſe. Se
cũdo de cauſis homicidij videlȝ ꝓxi
mis.ꝛ ꝓpinq̃s.q̃ ſũt ira.inuidia.odiũ
detractio.ꝛ alie filie inuidie. Itẽ recõ
ciliatõis omiſſio ꝛ fraterne coꝛrectio
nis.q̃ oĩa cã ſunt vel eẽ pñt homicidij
coꝛpis vł aĩe.ꝛ hic ꝓhibent᷑. Tertio d̃
ſcãdalo ꝛ de deriſione. q̃ occaſio ſunt
occiſiõis aĩe ꝛ coꝛpis. De homicidio
in ſe tria ponent᷑. Pꝛĩo q̃modo iuſte
q̃s occidere poſſit.ꝛ q̃t modis iniuſte
Scđo quõ alie leſiones coꝛꝑales etiã
ſub h̄ ꝑcepto ꝓhibent᷑. Tertio de his
q̃ valẽt ad fugiẽdũ ꝛ deteſtãdũ homi
cidiũ. ¶ Circa ad ꝑmũ notandũ ſm B
Tho.ij.ij.q.lxiiij. q̧ duplex ẽ occiſio.
Quedã iuſta. Alia iuſta hic ꝓhibita
Ad occiſionẽ iuſtã hoĩs tria req̃runt᷑.
Pꝛimo cã iuſta. vt q̃s occidat᷑ ꝓ cul
pa.ꝑ quã talem moꝛtẽ ꝛ occiſionẽ me
ruerit. Vñ Exo.xxij. Maleficos ne
patiar᷑ viuere. Scđo oꝛdo.vt ſeruet᷑ in
occiſione iur᷑ oꝛdo. ꝛ maxie q̧ hmõĩ
occiſio iubendo vel exequẽdo fiat ab
eo qui habet autoꝛitatẽ legitime pote
ſtatis.vt iudex vł ꝑlatus. Vñ Nume
ri.xxxv. Homicidia ſub teſtib᷒ puni
ent᷑. Et Deut.xxj. Fili᷒ inobediẽs pa
rẽtibus iubet᷑ ad ſenioꝛes ciuitat᷑ ꝛ ad
ad poꝛtã iudici duci. Ro.xiiij. Quid
iudicas alienũ ſeruũ.dño ſuo ſtat aut
cadit. Tertiũ req̃ſitũ ẽ iuſtus anim᷒.
ita q̧ iudex mãdans ꝛ miſter exequẽs
occidat ꝓpᷓ bonũ finẽ.ꝛ recta intẽtio
ne.vt ꝓpᷓ ↄſeruationẽ iuſticie ꝛ coꝛre
ctionẽ culpe. Vñ Deut.xvj. Nõ iu
ſtum ẽ iuſte exeq̃ris. Iudex igit᷑ vł ꝑn
ceps vel ali᷒ ſm talia tria occidẽs nõ
peccat.vt Aug.ꝓbat.j.de ciui.dei. Et
hec occiſio nõ ꝓhibet᷑. ſȝ iniuſta occi
ſio hoĩm.non aĩaliũ irrõnaliũ in q̃ q̃s
dominiũ habet.qꝛ his licite põt vti oc
cidẽdo. Idõ alia ẽ occiſio hoĩs iniuſta
hic ꝓhibita.ꝛ fit quadrupliciter. Pꝛi
mo quãdo occidit᷑ innocẽs qui nullã
penam meruit. Secũdo quãdo occi
ditur nocẽs ꝛ qui meruit puniri. licet
non meruit moꝛtẽ. ſȝ minoꝛẽ penam.
Tertio quãdo q̃ meruit moꝛtẽ occidi
tur nõ ſeruato legitimo oꝛdine iuris
maxie quãdo occidit᷑ ab eo qui nõ hȝ
autoꝛitatẽ legitime poteſtatis. Quar
to quãdo quis occidit᷑ ꝓ culpa ſua et
ab habente autoꝛitatẽ ſed nõ fit iuſto
animo vel fine.vt amoꝛe vindicte vel
pꝛopter aliũ aliquẽ indebitum finẽ
¶ Fit autem tranſgreſſio .xv. modis C

contra hoc p̄ceptum. ꝓut colligit ex
Tho. ſcđa. ij. q. lxiiij. Et ex Alexan. de
hal. in ſuo. iij. q. xx. Primo qñ iudex vel
alter occidit innocentē volūtarie. pu-
ta eū qui nullā penā apud iudicē me-
ruit. Exo. xxiij. Innocentē ꝛ iuſtū ne
occidas. Scđo qñ iudex vel aliꝰ volū-
tarie ꝛ ſciēter occidit q̄ meruit penam
corꝑalem. ſꝫ nō mortē. puta aliā penā
carceris. ſ. verberatōis vel ſilem. Ter-
tio qñ iudex vel alter occidit volūtarie
vel innocentē vel nocentē nō ſeruato
ordine iuris pretacto. maxime ſi occi-
dens nō habet autoritatē legitime po
teſtatis. vt q2 nō iudex. vel q2 in bello
nō iuſto occidit hoſtē. Vñ Act. xxv.
Nō ē cōſuetudo romanis. ꝙ aliquis
damnet. priuſqꝫ is q̄ accuſat preſen-
tes habeat accuſatores. ꝛ locū defen
dendi accipiat. Nullus enim vt dicit
Auguſtinus de ciui. dei. habꝫ autori-
tatē recipiēdi vitā alteri q̄ autoritatem
a deo nō accepit. q̄ dicit Deut. xxxij.
Ego occidā ꝛ ego viuere faciā. ꝑcutiā
ꝛ ego ſanabo ꝛc̄. Quarto q̄ occidit ho
minē mala itentōe. etiā alſ reū ꝛ accu-
ſatū ſufficienter. puta liuore vindicte.
aut appetitu pene. Quinto q̄ occidit
cōpulſus ncc̄itate euitabili tñ. puta q2
inuadentē ſe ꝛ occidere volentē euade
re poſſet fugiēdo vel adiutoriū aliorū
inuocando. ꝛ nō vult ꝓpter verecūdiā.
aut alio aliquo mō poſſet ſe ſaluare. ſꝫ
nō vult ꝛ occidit eum. talis homicida
eſt ꝯtra hoc p̄ceptū. vt cōiter tenēt do-
ctores. Sexto q̄ dādo opam rei illi-
cite ꝛ quā euitare deberet. occidit ho-
minē caſu. ꝛ p̄ter intētionē. vt q̄ violē-
ter ꝑcutit vterū pregnātis. nō intēdēs
occidere infantē nec matrē. ſi inde ſeq̄
tur mors mulieris vl̄ fetus. reꝰ eſt ho-
micidij. maxīe ſi fetꝰ fuit aiatus. Exo.
xxj. q2 dat opam rei illicite. Vel ſi q̄s
proijcit lapidē vel iaculum verſus lo-
cum vbi tranſitus hominū cē conſue-
uit. idem ē iudiciū. ꝛ ſic de ſimilibus.
Septimo qui dando opam rei licite.
nō tñ adhibēdo diligētiā debitā occi-
dit p̄ter intētionē hoiem. vt ſi q̄s in lo
co publico vbi ꝯſueuerūt hoies tran-
ſire ſecat arborē. dat opam rei licite. ſꝫ
ſi nō adhibet diligētiā debitā videlicꝫ
circūſpiciēdo. aut alte clamādo vt ſibi
caueāt homies. occidat aliquis. reus
eſt homicidij. De quo caſu Deutro.
xix. habes. ꝛ ſic de alijs. Octauo qui
vult ꝛ intēdit aliū iniuſte occidere co-
ram deo homicida ē. etiā ſi nunqꝫ exe
quat ope. Vñ ſup illud Deut. v. Nō
occides. dicit glo. re vel volūtate. No-
no q̄ iubet aliquē iniuſte occidi. vt Pi
latus manus lauās. xp̄m p̄cepit dari
militibꝰ ꝛ crucifigi. Decio q̄ ſuadet
ꝛ ꝯſiliū dat ad iniquā homis occiſio-
nem. aut ꝓ tali iniqua homis occiſio
ne inſtat ſtēdaꝫ ꝛ rogat. Et ſic ſm Mar
cum iudei xp̄m crucifixerūt hora ter-
tia linguis. Vnde ſm Aug. ꝑiculoſe
decipiunt q̄ eſtimāt nō homicidas il-
los quoꝝ ꝯſilio fraude vel exhortatōe
homies occidunt. Vndecimo q̄ odit
proximū. q̄ vult. deſiderat vel optat ſi-
bi mortē. ꝛ hoc ſolū ex appetitu vindi
cte ꝛ malū alterius. Vnde. j. Ioh. iij.
Qui odit fratrē ſuū homicida eſt. ſcꝫ
mēte ꝛ volūtate quam deus p̄ncipali-
ter reſpicit. Duodecimo q̄ negligit ꝓ
poſſe a morte liberare hominē quem
noſcit poſitū in extrema neceſſitate ꝛ
periculo vite. vt cum noſcit aliquē ho
minem in tali articulo conſtitutum.
ꝙ circa eum apparent ſigna probabi-
lia extreme neceſſitatis future. niſi ei
ſubueniatur. ſi tunc homo negligit il-
li ꝓ poſſe ſubuenire de ſuo dando. aut
aliūde ꝓcurando homicida reputat.
ꝛ agit ꝯtra pñs preceptū. Vñ Amb.
Paſce fame morientē. ſi nō paueris
occidiſti. Et Augꝰ. li. cōtra Fauſtum
Si incurras in eum famelicū. q̄ mo-

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

ri poſſet niſi porrigendo cibū ſbueni-
F as iā tu homicida teneberis. ¶ Tertō
decimo mlier q̄ ē cā aborſus. ſeu ex ni
mia ingluuie. aut ex nimia ſtrictitudi
ne veſtimētoꝝ ad laſciuiā ordiata aut
ex nimia agitatōe forte in choreis cor
poris aut aliis ſilib⁹ vanis. aut q̄cūqꝫ
alio idebito mō. Et ſi fet⁹ iā ſit aiatus.
tūc pctm̄ eſt ḡuius. q̄r eſt vere homici-
diū. circa hūc modū tā viri q̄ꝫ mlieres
interdū rei ſunt q̄ luxuriant̄ cū impre
gnatis. Vn̄ dic̄ dn̄s Alb. li. ſuo de aia-
lib⁹ li. ix. trac. j. c. ij. Sepe accidit inq̄t
q̄ q̄dā mulieres ſil'r abortiūt ⁊ ɔcipiūt.
ita q̄ in vno ɔcubitu vn⁹ exit p aborſū
⁊ alter intrat p ɔceptū. ⁊ h̄ freq̄nter ac-
cidit i his q̄ multū delectant̄ in coitu
Sepe etiā ɔtingit q̄ q̄n vir coit cū mu
liere p̄gnāte poſt octauū mēſem ɔple
tū mulier aborſū facit. Et iō p̄iculoſū
eſt tales moueri ſaltādo aut chorizan
do poſt ɔceptū. q̄ntūcūqꝫ ſemē bn̄ re-
ceptū ſit. Nulla aūt alioꝝ aialiū femi
na oino ab hoie recipit aut ſuſtinet co
itū poſt impregnatōz. mulier ṽo tunc
plus appetit. Equa tn̄ aliq̄n ſil'r patit̄
h̄ ibi. Idē li. x. trac. ij. c. ij. dicit. q̄ cauē
dū ē etiā tā viro q̄ꝫ impgnate mlieri a
mictis aliis. Caſus inq̄t abor⁹ ɔcepti
fet⁹ ſunt multi valde. Aliq̄n fit abor⁹
ex pcuſſiōe. aut ex caſu ab alto. aut p
exercitiū corpale laborioſū. aut ex ve-
hemēti ſaltu. adhuc ⁊ paſſiōes aīe ali-
q̄n faciūt aborſum. ſicut ira vehemēs
aut triſticia aut timor. Sil'r faciunt ali
q̄n frigus ſupfluū aeris. ⁊ etiā ſupflua
calida. Vn̄ lōga balnea medici etiam
eis p̄hibēt. Fit etiā aliq̄n aborſus ex
repletōe vehemēti aut ſacietate pluri-
ma nauſeata. Idē li. ix. trac. ij. ca. viij.
dicit. Femia obſtetricādi indiget ma
gno exercitio. eo q̄ de facili i partu pe
riclitant̄. ⁊ mater ⁊ partus. niſi vtriqꝫ
caueat̄ valde. h̄ de Alb. Que tn̄ non
ſunt oia p̄dicāda vulgo. niſi quedā ⁊
cum cautela maxima. ne diſcāt male-
facere q̄ neſcierūt. Quartodecio pec-
cat ɔtra hoc preceptū qui dat mulieri
venenū ſterilitatis. aut mlier q̄ hmōi
recipit ꝓpter hoc vt iā nō cōcipiat̄ pu-
er. aut quocūqꝫ alio mō illicito impe-
diū voluntarie. ne cōmixtiōe viri ⁊ mu-
lieris fetus ɔcipiat̄. ¶ Quītodecimo G
peccat homicidio. q̄ ſibi man⁹ iniicit
ſe voluntarie occidēdo. niſi ex ſpecili a
dei reuelatōe certa h̄ fieret. vt d̄ Sam
ſone dicit Aug. j. de ciui. dei. In quo-
libet alio caſu peccat mortaliter ſe oc-
cidēs. ⁊ tāto grauı⁹. q̄nto agit ɔtra na
turalē inclinationez qua q̄libet tenet̄
ſe diligere ex rōne. ⁊ diligit nāliter. et
ſic peccat ɔtra nālem iclinatiōez. id ē.
ɔtra charitatē ſui. ⁊ ɔtra iuſticiā cōem
cuius mēbrū eſt. ⁊ ſibi adimit hō tem
pus penitēdi. Hic etiā re⁹ ē ſui qui ſic
viuit vel agit ꝓpter q̄d vitā ſuā notabi-
liter abbreuiat ⁊ notabiliter accelerat
mortem. Vn̄ Hiero. dicit. Nō refert
vtruꝫ paruo tpe aut magno te interi-
mas. Et h̄ ſm Bonauen. i. iiij. diſ. xv.
ɔtingit dupl'r. Pmo cū quis ſibi dimi
nuit vitā ⁊ accelerat mortē. ⁊ facit hoc
ſciēter voluntarie ⁊ ex intētōe. Et de il-
lo loquit̄ Hiero. ⁊ ē graue pctm̄. Sit
exēpli grā inter plura vnū exēplum.
Aliq̄s ſic ſe ſanctū putat vl' iuſtū vt ſe-
curus de gl'ia iā impatiēs ꝓ p̄ſīa ſe af
fligit p indiſcreta ieiunia. vigilias ⁊ ce
tera exercitia corpalia. ⁊ ꝓpter hoc ſi-
bi abbreuiet vitā vt cito ſit cū xp̄o. ta-
les male agūt. ⁊ perdūt nōnunq̄ꝫ vitā
p̄ntem ⁊ futurā. Sicut ſil'r legit̄ i col-
latiōe patꝝ collatōe. ij. Moyſi. de p̄re
qui ſe in puteū p̄cipitauit. Scd̄o ɔtin
git hoc cū quis ſibi abbreuiat vitam ⁊
accelerat mortē dādo opam rei inuti-
li ſupuacue ⁊ illicite. vt ſolet fieri p ni-
miā crapulā ⁊ ſupfluā potationē. illud
eſt ɔtra p̄ns p̄ceptū. ¶ Quo ad ſcd̄m H
principale notat Tho. ſcd̄a. ij. q. cxxij.

ꝙ licet in hoc mandato exprimatur
ſolum homicidiũ cũ dicitur Nõ occi
des. tamen in illo homicidio tanꝗ̃ in
principaliori ꝛ maximo corporis no-
cumẽto intelligunť omnia alia corpo
ris nocumẽta prohibita ꝛ naturalium
leſio. puta mutilatio. vulneratio. icar
ceratio. verbera grauiter leſiua ꝛ ſimi
lia. imo prohibeť etiam affectus talia
inferẽdi vel optatio vel cõſiliũ iuſſio ꝛ
cõſenſus ꝛc̃. ſicut dictũ fuit de homi-
cidio. Vñ in talibus ↄtra hoc p̄ceptũ
faciũt multi. Primo iudex vel alius
qui innocentẽ verberat. vulnerat. ꝛ ſi-
milia facit qui talia in eo nõ meruerit
qd̕ ſibi imponit. Secundo iudex vel
alius qui nocentẽ lederet vulnere. car
cere. ꝛ ſimilibus. ſed plus ꝗ̃ meruit.
Tertio qui talia faceret nocẽti. nõ ſm
ordinẽ iuris. maxime qñ ledens non
habet puniẽdi legitimã poteſtatem.
Quarto iudex vel priuata pſona mu-
tilans vel ledẽs nocentẽ etiã ſm ordi
nem iuris. qui nõ facit talia iuſto ani-
mo ꝫ vindicatiuo. Quito qui dat ope
ram rei illicite. ꝛ ꝑ hoc ledit aliquẽ in
corpe. vt in exemplis prius de homi-
cidio patuit. Sexto qui dat opam rei
licite. nõ tamẽ adhibet diligentiaꝫ de-
bitam. ꝛ ſic ledit vt prius. Septimo q̇
iubet. ſuadet vel auxiliũ dat vel hm̃oi
vt iniuſta leſio iuſto ꝓximo inferatur
vel etiam q̇ malicioſe retrahit eũ. qui
hominẽ defendere voluit aut cõſerua
re ab hm̃oi iniuſta leſione. Octauo q̇
ex odio optat aut deſiderat proximo
huiuſmodi mutilationẽ vel leſionem
aut gaudet ideo ſolũ. quia nocumen-
J tum proximo eſt illatũ. ¶ Nono qui
mutilaret ſe membro aliquo dempto
caſu quo mẽbrũ eſſet nociuũ corpori
ſeu periculoſum rõne putredinis. niſi
hoc aliquãdo ex ſpeciali inſtinctu fie-
ret ſpũſſancti. ſicut de Marco pollicẽ
ſibi amputanti legiť. vł Origene qui
ſe caſtrauit. vt fidem inter mulieres ſi
ne ſuſpitiõe predicare valeret. qd̕ lici-
tum fuit ſi a deo habuit. al̕s nulli licet
ſe mutilare. Rõ prima. q꞉ nullus niſi
deus ꝛ reſpublica poteſtatẽ habet ali-
quẽ priuare vita aut mẽbro viuo. qui
dicit. Ego occidã ꝛ ego viuere faciam.
Scd̕a rõ. q꞉ etiam amputato mẽbro
quocũqꝫ ad peccatũ inclinante vel co-
opante. viciũ in voluntate in nullo eſt
eradicatũ. nulli ergo vt dicit Chryſo.
ſuꝑ Matth. licet ſe caſtrare. corpaliter
mẽbrũ abſcindẽdo ꝫ mens caſtranda
eſt. ꝛ corpus ſimiliter ꝑ fugam mulie
rum. ꝑ ieiuniũ. ꝑ cuſtodiã viſus ꝛ alio
rum ſenſuũ. ꝛ maxime ꝑ vigilationeꝫ
aie ad expurgandas cogitationes ma
las. Ibi em̃ eſt radix peccati ꝛ eſſentia
puta in volũtate ſm Chryſo. vbi ꝑus
ſuꝑ verbo. Sũt eunuchi q̇ ſe caſtraue-
runt ꝓpter regnũ celorũ. Nõ inquam
mẽbrorum abſciſionẽ dicit ſed cogitatio
num. Abſcindere em̃ mẽbrũ demoni-
ace tentationis eſt. ¶ Notandũ tamẽ k
ꝙ p̄nceps qui p̄eſt ciuitati aut regno
que eſt pfecta cõmunitas. habet in ſu
os ſubditos pfectã poteſtatẽ coercen-
di. ꝛ ideo poteſt eis ꝑ ſe vel ꝑ alium q̇
eius poteſtate fungiť infligere penas
etiam irreꝑabiles. maiores ꝛ minores
ſm merita delictorum. ſeruãdo p̄fata
tria in primo membro poſita. Pater
vero qui ſolũ preeſt familie domeſti-
ce que eſt impfecta cõmunitas habet
impfectam poteſtatẽ coercendi ſcilicꝫ
ſolũ ſm leuiores penas. que non infe
runt irrecuꝑabile nocumentũ. queãd
modũ eſt verberatio mediocris. quaꝫ
iubet ſpũſſanctus ꝑ Salomonẽ Pro
uerbiorum. xiij. dicẽs. Qui parcit virge.
odit filium. Et. xxiij. Noli ſubtrahere
diſciplinã a puero. ſi em̃ ꝑcuſſeris euꝫ
virga nõ morieť. Tu virga ꝑcutis euꝫ
ꝛ aiam eius de inferno liberabis. Naꝫ
paterfamilias tria teneť ſibi ſubditis.

Primo nutrimentū corpis. Scđo doctrinā q̄ correctōib⁹ vel verbere interdū creſcit. Sed ſine tertio parū valet. Iō etiā dʒ dare exemplū bonū. q̄ ſi nō habet. timeat illud aplī. j. Timoth. v. Si q̄s ſuoꝝ ⁊ maxime domeſticoꝝ curam nō hʒ. fidē negauit. ⁊ infideli ē deterior.
L ¶ Quo ad tertiuʒ pncipale ad ceſſandū ab occiſiōe ⁊ leſiōib⁹ alijs nō inferēdis multa valēt. Pri̇o docet talia abominari natura. naʒ oē aial diligit ſibi ſimile Eccl. xiij. Et rō nālis dictat primo nō inferēdū qđ ſibi odit fieri. Scđo cohibere deberet mag̃ pena quā ex ſcriptura legim⁹ infligi inuaſoribus tam in pſenti q̄ȝ in futuro. Vnde Matt. xxvj. Oēs q̄ acceperint gladium gladio pibūt. Et Gen̄. ix. Quicūq̄ȝ effuderit humanū ſanguinē. fundetur ſanguis illius. Nō pōt intelligi tā de futura q̄ȝ de pn̄ti pena. Tertio horror huius pcti. videlʒ effuſiōis ſanguinis. q2 clamat ad deū ꝯtra aduerſariū.
M ¶ Sūt aūt q̄ttuor pctā clamantia ad deū. quoꝝ quartū ē homicidiū ⁊ in alijs trib⁹ q2 ſunt quoddā homicidiuʒ. ideo etiā clamare dicunt̄ ad deū. Primū eſt homicidiū. Gen̄. iiij. de primo hoie homicida dicit̄. Vox ſanguinis fratris tui Abel clamat ad me de terra. ſ. ad vindicandū. Iō ſubdit̄ Maledict⁹ eris ſup terrā. q̄ apuit os ſuū et ſuſcepit ſanguinē fratris tui de manu tua. Gen̄. iiij. Scđm ē oppreſſio innocentū. De quo Exo. iij. Clamor filiorum iſrael ad me venit. vidiq̄ȝ afflictionem eoruʒ q̄ ab egyptijs opprimunt̄. Tertiū eſt pctm̄ zodomiticū. De quo Gen̄. xviij. Clamor ſodomorum ⁊ gomorreoꝝ multiplicatus ē. Quartū eſt detētio mercedis mercēnarioꝝ. De q̄ Jacobi. v. Ecce merces opariorū qui meſſuerūt regiōes vr̄as q̄ fraudati ſūt a voƀ. clamat. ⁊ clamor eorū in aures dn̄i ſabaoth introiuit. In pctō em̄ ꝯtra naturam effunditur illud qđ potuit eſſe materia humani corpis. In oppſſione vero innocentū ⁊ detētione mercedis mercēnarioꝝ vita paupibus aufertur. Vn̄ Eccl. xxxiiij. Panis egentium vita paupis ē. qui defraudat illū homo ſanguinis ē. Et ibidē. Qui aufert in ſudore panē. quaſi qui occidit proximū ſuū. Et ibidē. Qui effundit ſanguinē ⁊ q̄ fraudē facit mercēnario fratres ſunt.
N ¶ Quarto deberet phibere rō nālis. Vnde Seneca. Ferina rabies eſt iſta ſanguine ⁊ vulnere letari. ⁊ hec ē abiecto homie in ſilueſtre aial trāſire. Quīto cohibere deberet cuſtodia angeli pximi quē inuadēs grauiter offendit. Matth. xviij. Videte ne cōtemnatis vnū ex his puſillis. Angeli em̄ eoꝝ in celis ſemp vidēt faciē patris mei qui in celis ē. Grauiter em̄ offenderet regē frācie. qui ſub eius latere tutū inuaderet. Sexto q̄ frēs ſum⁹ plus oībus animalibus. q2 oēs vnum patrē habemus. ⁊ in celis vnū chriſtū. ſcʒ q̄ quēlibʒ tā preciose redemit. Vn̄ dicere deberet illō Gen̄. xxxvij. Quid pderit noƀ ſi occiderim⁹ fratrē nr̄m ⁊ celauerim⁹ ſanguinē ei⁹: Septio imago dei in pxio quā vilipēdit q̄s. ⁊ ihabitatio ſpūſſcti cui⁹ tēpluʒ eſt hō. Vn̄ Gen̄. ix. poſtq̄ȝ de⁹ dixit. Quicūq̄ȝ effuderit hūanū ſanguineʒ. fundet̄ ſanguis illi⁹. Subdit cā. Ad imaginē q̄ppe dei fact⁹ ē hō. Iō ⁊ habitaculū dei eſt hō. j. Coꝝ. iij. Neſcitis q2 tēplū dei eſtis vos ⁊ ſpūs dei habitat in voƀ. Si quis aūt tēplū dei violauerit. diſpdet illū de⁹. nec valet ſi q̄s diceret. h̄ cōcludere de leſiōe iuſtoꝝ. q2 q̄ ad q̄dā grauius ē ledere occidēdo pctōrem q̄ȝ iuſtum. Quia pš dicit. Mors peccatorum peſſima. Eo q̄ ſtatim forte damnatur. Sed pcioſa eſt in cōſpectu dn̄i mors ſanctorum eius.

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN